

URBACT HÍRLEVÉL

2010. március

05

URBACT HÍRLEVÉL

Női vállalkozások a gazdasági válságban – Európai városok a roma diszkrimináció elleni küzdelemben

Fókuszban:

Női vállalkozások a gazdasági válságban: innovatív megoldások kidolgozása települési szinten

Összefoglaló Gill Scott professzor, a WEED tematikus hálózat vezető szakértőjének elemzéséből

A nők és férfiak együttes hozzájárulását a gazdasági növekedéshez egyre jelentősebb szerepet játszó tényezőként ismerik el Európaszerte. Az Európai Unió valós érdeke ellenére európai szintű, női vállalkozókra irányuló projekteket elvétve találunk. A jelenlegi gazdasági válság veszélyeztetheti a nők vállalkozói hajlandóságát, fejlődési képességeiket. Ezért a női vállalkozások támogatását célzó települési szintű stratégiák kidolgozása sürgetőbb, mint valaha.

The image shows the cover of an URBACT newsletter. At the top left is the European Union flag logo with the text 'European Union' and 'European Commission'. At the top right is the URBACT logo with the text 'Connecting cities Building successes'. The main title is 'Female Entrepreneurship: Towards an Urban Agenda for the Economic Downturn' by 'Professor Gill Scott, Lead Expert of the WEED Thematic Network'. Below the title is a photograph of a woman sitting at a desk in a shop. The cover also contains a short text snippet starting with 'There is increasing recognition that the success of the European Strategy for Growth and Jobs depends on the involvement and contribution of both men and women across the Union...'.

A települési szintű gyakorlati jó példáknak és stratégiáknak fontos szerep jut a helyzet megváltoztatásában. Elsősorban azok a szektorok teszik vonzóvá a városokat a letelepedés és munkavállalás szempontjából, melyekben már léteznek női vállalkozások: ápolás, kiskereskedelem, vendéglátás és tudásintenzív ágazatok.

Ezek a modern városi gazdaságnak is fontos részét képezik, ugyanis olyan szolgáltatásokról van szó, melyek segítik a család és a munka összeegyeztetését. Másrészt a női vállalkozások támogatásának biztosítása egy módszert jelenthet a leromlott térségekben élő nők foglalkoztatására.

A WEED projektben résztvevő kilenc város olyan projekteket dolgozott ki, melyek ösztönzik a női vállalkozásokat saját városaikban.

A szlovéniai Celjében néhány, a település által támogatott intézkedés a minőségi és üzletközpontú tanácsadás elérésére fókuszál. A tanácsadás segít a nőknek, hogy pozitív képet alakítsanak ki üzletük fejlesztéséről és növekedéséről. Például a „One Stop Shop” kezdeményezés, amely egy helyen, az önkormányzati irodákban biztosít tájékoztatást és képzést a vállalkozásoknak az üzletfejlesztés minden területén. A kezdeményezés elsősorban ingyenes, online és könnyen hozzáférhető regisztrációs és adózási űrlapok biztosítására irányul, melyek az üzlet létrehozásához szükségesek. Ennek következtében jelentősen csökken a vállalkozás indítás költsége. A finanszírozás és az üzletfejlesztési tanácsadás egyedülálló kombinációja és a térségi feltételek ismerete, ahogy a fenti eset példázza, kihangsúlyozza a helyi ismeretek szükségességét a megfelelő szolgáltatások kialakításához

A kenti *Üzleti kapcsolat*, az umeai *A nők nagyszerűek* program, az amiens-i *mikrofinanszírozási projekt* és a Santiagoi Tanács által az egyetemnek *nyújtott támogatását* bemutató különböző esettanulmányok alapján elmondható:

- A vállalkozási feltételek és kultúra támogatása a nők széles körében – a legfőbb gazdasági tevékenységektől legtávolabb állók esetében is – jól tervezett helyi képzési innovációkkal segíthető elő;
- Magas színvonalú pénzügyi és üzleti támogatási szolgáltatások biztosítása, amely összehozza a magán-, a köz- és a részben közszférabeli szereplőket, hogy megkönnyítse a nők hozzáférését a pénzügyi és üzleti támogatási szolgáltatásokhoz és folyamatos támogatást nyújtson, önkormányzati részvétellel valósítható meg;
- Több kifejezetten nőket támogató üzleti inkubátor valósítható meg a helyi üzleti és egyetemi partnerség által;
- Szociális feltételek beépítése a közbeszerzési eljárásokba sikeresnek bizonyulhat a piacok a családi vállalkozások számára történő kibővítése során.

Összegzésképpen elmondható, hogy a települések és partnereik által kidolgozott politikai módszerek és innovatív megoldások jelentős eredményeket érhetnek el a női egyenlőség hatékony támogatása tekintetében. A tény ellenére, hogy vállalkozni így is kihívás marad mindenki számára, létezik számos gyakorlati példa, amely hasznosítható a gazdasági válság hatásainak leküzdéséhez. Ezek a jövő vonzóbb városainak alapját jelenthetik, és a női vállalkozások dinamizmusa által elősegíthetik az előrehaladást a válságból kivezető úton.

További részletek:

- [A teljes cikk](#) az URBACT honlapon
- [WEED projekt](#) aloldala
- [Suzi KVAS portré: "Teret a nőknek"](#)

RIPORT: Európai városok a roma diszkrimináció elleni küzdelemben

A Roma-Net, az URBACT egyik új projektje azzal a céllal jött létre, hogy a roma népesség integrációját erősítse. A Roma-Net legalább olyan nagy kihívásokkal szembesül mint az európai 8 milliós roma lakosság többsége a diszkrimináció – például xenofóbia, szegénység, egészségügyi, iskolai és munkaügyi kirekesztés – terén. A projekt jól illeszkedik a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évének kezdeményezéséhez.

Budapest, az öt várost (olasz Udine-t, a görög Heraklion-t, a cseh Karvina-t és a portugál Amadora-t) tömörítő projekt vezető partnere, mutatja be a projekt lehetséges kihívásait és megoldásait.

„Magyarországon, ahogy másutt is, a romák társadalmi integrációja hosszú és komplex folyamat lesz.” Mátyási Gizella, a Roma-Net vezető partnere és a főváros brüsszeli képviselői irodájának igazgatója már a budapesti Helyi Támogatócsoport első találkozája előtt nagyon világosan fogalmaz. Szavai rávilágítanak a probléma rendkívüli összetettségére és a roma diszkrimináció elleni harc elmúlt tíz évének hibáira, mind európai, mind a tagállamokon belüli szinten.

Kirekesztés különböző formái

Napjainkban a roma népesség ellen irányuló társadalmi kirekesztés hasonló jegyekkel bír egész Európában. Közösségükben halmozódnak azok a tényezők, melyek a szegénységhez, beleértve a fiatalkori szegénységet is, munkanélküliséghez, alacsony iskolázottsághoz és szakmai képzettséghez, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáféréshez és a nehéz lakáshelyzethez kapcsolódnak.

Magyarországon – ahogy a többi közép- és kelet-európai országban – a 600 000-es roma lakosság helyzete (a magyar népesség 6%-a) a kommunista blokk összeomlása óta egyre rosszabb lett. A roma származású európai parlamenti képviselő, Járóka Livia azt mondja: „Korábban a romák együtt dolgoztak a

gyárakban a nem romákkal, és vegyes házasságokat kötöttek. Ma a magyarországi romák 80-90%-a munkanélküli vagy feketén dolgozik. Nincsenek már közös terek, ahol a két közösség találkozhat és beszélgethet.”

Ez az elszigeteltség előítéleteket szült, melyek rögzültek, és a gazdasági válság csak súlyosbította a közösségek közötti feszültséget. 2009-ben a romák elleni rasszista támadások megtöbbszörözödtek Magyarországon, de Csehországban, Spanyolországban és Olaszországban is hasonló folyamatok zajlanak.

Egymástól független megoldások kézzel fogható eredmények nélkül

Budapesten a romák társadalmi helyzete általában véve jobb, mint az ország más területein. 2005 óta a város számos társadalmi és foglalkoztatási kezdeményezést indított el a Roma Integráció Évtizede program részeként (2005-2015), amely 12 tagországot fog össze, és Magyarország az egyik alapító tagja. Bár a projekteket a szereplők sokasága irányítja, azok hatása korlátozott. „Budapest városa jellemzően nem is tud ezekről a projektekről a kettős közigazgatási rendszer következtében, amelyben a helyi önkormányzati feladatokat a kerületek látják el.” mondja Mátyási Gizella,

A magyar kormány 553 millió eurót költött az elmúlt 20 évben a romák társadalmi integrációjának támogatására. Néhány figyelemreméltó előremutató lépés történt, többek között az iskolába való bejutás megkönnyítése és a művelhető földek átengedését támogató gazdálkodási programok kidolgozása. Az eredmények azonban nem kielégítőek, ami két fő okra vezethető vissza: a konkrét akciók és a különböző érintettek közti együttműködés hiánya.

Miután 2008-ban az Európai Tanács megszavazta, az Európai Unió úgy döntött, hogy közös európai roma stratégiát dolgoz ki. Európa a városokra és integrált akcióterveikre van utalva, hogy ezen céljának támogatására konkrét akciók valósuljanak meg.

Roma-Net: Új ötletek felé haladva

5

Ilyen nagy kihívásokkal szembenézve a Roma-Net első feladata, hogy kiépítsen egy nemzetközi tapasztalatcsere hálózatot, mely elősegíti a közös politika megvalósítását a Helyi Akciótervek jó példái által.

Minden Roma-Net partnerváros három területen dolgozza ki az operatív megvalósítási tervet:

- az alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (egészségügy, szociális szolgáltatások és lakásügy);
- szakmai integráció támogatása a gyerekek tanításán keresztül, melynek célja, hogy megtörjék a körkörös folyamatot, melyben a képzettség hiányából a munkanélküliség és a szegénység újratermelődik;
- társadalmi együttműködések kialakítása a roma népesség körében és érdekében.

Mátyási Gizella a Roma-Netet az egyik első lehetőségnek tartja Budapesten, hogy a különböző érintettek közötti együttműködés hiányának véget vessenek, és egy integrált akciótervet dolgozzanak ki.

Ihlet Budapestről: VIII. Kerület

Budapest elhatározta, hogy a korlátozott számú létező akció összehangolására épít, ennek részeként a VIII. kerületben 1998 óta folyó szociális városrehabilitációs program sikerét szándékozik hasznosítani.

A VIII. kerületben nagyarányú roma népesség él és itt tapasztalható a legmagasabb munkanélküliségi ráta a városban. A kerület és 12 000 fős lakossága négy akcióterv megvalósításának előnyeit élvezheti, melyek együttműködve (a helyi üzletekkel, lakosokkal és befektetőkkel) és egyidejűleg zajlanak. A program pozitív hatással van a kerületre és többek között 1100 lakás felújítását és iskolák létrehozását tette lehetővé. A VIII. kerület példát szolgáltat a Helyi Támogatócsoporthoz számára az együttműködést megvalósító munkafolyamatok és az elkövetkezendő években zajló akciók tekintetében.

[További részletek az URBACT honlapon](#)

Nagyvárosi kormányzás: URBACT esettanulmányok

Milyen típusú innovatív megállapodásokat dolgoznak ki az egyes városok, hogy a létező politikai, pénzügyi és/vagy közigazgatási határokat átlépjék egy várostérségben? Hogyan lehet fenntartani a lakosok érdekeltségét és a rendszer létjogosultságát az egyre komplexebb kormányzási struktúrákban?

Az [URBACT CityLab](#) ezekre a kérdésekre keresi a választ. A műhelyvita beszámolója a következők témákban ismerteti gyakorlati példákat:

- **Földhasználat, lakásügy és várostervezés a határokon átnyúlóan**
- **Határokon átnyúló gazdaságfejlesztés és munkaerőpiac**
Esettanulmányok: az eindhoveni (Hollandia) Brainprojekt új városi tevékenységek kialakítására, és Szolidaritási Alap a magyar-szlovák eurorégióban
- **Határokon átnyúló városi környezetek kis ökológiai lábnyommal**
Esettanulmányok: Lille (Franciaország) példája a biogáz használatára városi térségekben, elhagyott szénbányák újbóli alkalmazására Heerlenben (Hollandia), a karbonsemlegessé válás malmői (Svédország) tervei.
- **Határokon átnyúló identitás és lakossági részvétel**
Esettanulmányok: Slubice (Lengyelország) és Frankfurt an der Oder (Németország), valamint az Öresund térség (Dánia-Svédország) példái a határon átnyúló városegyüttesekre.

URBACT II

Az **URBACT** olyan tapasztalatcserét és tanulást támogató program, mely az európai fenntartható városfejlesztést segíti.

A program képessé teszi a városokat arra, hogy a főbb városi kihívásokra közösen megoldásokat dolgozzanak ki és az egyre komplexebb társadalmi változásokkal szembesülő városok központi szerepét megerősítse. Az URBACT segíti a városokat abban, hogy olyan új és fenntartható gyakorlati megoldásokat alakítsanak ki, melyek integrálják a gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziót. Az URBACT lehetővé teszi a városok számára, hogy Európa-szerte megosszák a legjobb gyakorlati példákat és tapasztalatokat minden várospolitikában érintett szakemberrel. Az URBACT 255 várost, 29 országot és 5000 aktív résztvevőt jelent.

www.urbact.eu/project/

URBACT Nemzeti Terjesztési Pont:

VÁTI Nonprofit Kft.
Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Iroda

Ricz Judit

E-mail: jricz@vati.hu
Tel.: 06 1 2243251 Fax: 06 1 2243290
Web: <http://www.vati.hu/> és <http://www.eukn.hu/urbact.html>

